

22.10.2026

1

Resultatrapport om SHVS-enkäten

Enkäten och respondenterna

Enkäten besvarades av 1 702 högstestuderande, av vilka exakt hälften studerar vid en yrkeshögskola (YH – n=851) och hälften vid ett universitet (UNI – n=851). Siffrorna i rapporten härrör från enkätaterialet. En jämförelse med föregående enkät som genomfördes 2023 har gjorts på de punkter där materialet innehåller jämförelseinformation.

- Modersmål: 87,2 % av respondenterna är finskspråkiga, 3,8 % svenskspråkiga och 6,6 % har ett annat språk som modersmål. På universitetssidan finns fler svenskspråkiga respondenter (5,5 % vs. 2,1 %) och på YH-sidan fler personer med ett annat språk som modersmål (8,0 % vs. 5,3 %).
- Kön: Av respondenterna var 71,7 % kvinnor, 21,3 % män och 3,2 % av personer av annat kön.
- Användning av tjänster: 81,7 % av respondenterna har använt SHVS tjänster. Av universitetsstuderandena har 89,7 % använt tjänsterna och av YH-studerandena 73,7 %. Skillnaden mellan dessa två grupper har ökat något jämfört med tidigare.

Sammanfattning

De studerande använder SHVS tjänster och förhåller sig i huvudsak positivt till dem. Centrala observationer i enkäten är oro för tillgången till vård efter utexamineringen, önskemål om att utvidga SHVS tjänsteutbud samt en positiv första bedömning av den nya serviceplattformen YTHSDigi.

- **Oro för vården efter utexaminering:** 49,6 % av respondenterna är ganska eller mycket oroad över om de kommer att få den vård de behöver inom den offentliga hälso- och sjukvården efter att de utexaminerats.
- **Utvidgning av tjänsteutbudet:** 53,6 % önskar att det fanns specialistsjukvård inom SHVS, till exempel en gynekolog, hudläkare och internmedicinsk läkare. Ett annat önskemål är kostnadsfria preventivmedel (39,3 %).
- **YTHSDigi svarar på behovet:** 38,7 % av respondenterna hade hunnit använda applikationen även om det bara hade gått knappt en månad sedan den publicerades. 61 % av dem som använt applikationen ansåg att det gick smidigt att uträtta ärenden via den.
- **Stärkt förtroende för tillgången till tjänster:** Misstron i fråga om möjligheterna att få tjänster, som angetts som orsak till att tjänsterna inte används, har minskat från 33,2 % till 19,2 % sedan 2023.

Nästan varannan person är orolig över tillgången till vård efter examen

Nästan varannan respondent är bekymrad över tillgången till vård efter utexamineringen: 49,6 % är ganska eller mycket oroad över om de kommer att få den vård de behöver inom

22.10.2026

2

den offentliga hälso- och sjukvården efter att de utexaminerats. Oron framhövdes särskilt bland engelskspråkiga respondenter och kvinnor.

Samtidigt förhåller sig majoriteten av respondenterna med åtminstone ganska stor tillförsikt till att de överlag kommer att få den vård de behöver inom den offentliga hälso- och sjukvården. Tilltron är störst bland svenskspråkiga och män har något större tilltro till tillgången än kvinnor.

SHVS svarar på de studerandes många behov:

- De mest använda servicehelheterna är munhälsa (75 %), allmän hälsa (57,3 %) och psykisk hälsa (39,4 %).
- Nästan var fjärde (23,6 %) har också använt tjänster för preventivmedel, familjeplanering och sexuell hälsa.

Ur FSF:s och SAMOK:s synvinkel talar resultaten för att stärka hälso- och sjukvården specialiserad på studerande. De studerande identifierar SHVS-tjänsternas värde och vill utveckla dem så att de bättre motsvarar deras behov. Osäkerheten kring utkomsten och framtiden framhäver betydelsen av lättillgänglig hjälp i de studerandes vardag.

SHVS bör utvecklas på ett effektivt och kostnadseffektivt sätt utifrån de studerande. Målet är vård i rätt tid som stöder de studerandes hälsa och studieförmåga. För att tjänsterna ska kunna utvecklas förutsätts att man lyssnar på de studerandes erfarenheter och tryggar tillräckliga verksamhetsförutsättningar.

Specialiserad sjukvård och avgiftsfria preventivmedel högst upp på önskelistan

53,6 % av respondenterna önskar att SHVS tjänsteutbud ska utvidgas med specialiserad sjukvård. Näst mest önskas avgiftsfria preventivmedel (39,3 %).

Respondenterna fick välja flera alternativ som svar på frågan ”Hur vill du att SHVS ska utvecklas?”. De populäraste alternativen var följande:

1. Specialiserad sjukvård (t.ex. gynekologer, hudläkare) **53,6 %**
2. Avgiftsfria preventivmedel **39,3 %**
3. Mer närservice **38,5 %**
4. Mer eller mångsidigare mentalvårdstjänster **35,7 %**
5. Mer eller mångsidigare förebyggande tjänster **29,5 %**

Önskemålen varierar enligt respondentgrupp:

- Personer som använt och personer som inte använt tjänsterna: Den största skillnaden gäller specialiserad sjukvård, som 57,6 % av dem som använt tjänsterna och 35,9 % av dem som inte använt tjänsterna önskar.

22.10.2026

3

- **Kön:** De största skillnaderna gäller specialiserad sjukvård och avgiftsfria preventivmedel, som oftare berör kvinnor. 37,4 % av kvinnorna och 38,4 % av männen önskar mer närservice.
- **Språk:** Specialiserad sjukvård är det största önskemålet i alla språkgrupper. För svensk- och engelskspråkiga går närservice före avgiftsfria preventivmedel.
- **Högskolesektorn:** Av universitetsstuderandena önskar 22 % få mer hjälp med utmaningar i anslutning till studierna. De största önskemålen är ändå desamma.

SAMOK och FSF anser att det är ytterst viktigt att SHVS tjänsteutbud utvidgas i begränsad utsträckning inom de specialiteter som är centrala med tanke på de studerandes behov.

Genom att återinföra gynekolog- och hudläkartjänster i SHVS tjänsteutbud kan man svara på de önskemål som lyfts fram i enkäten och stärka kontinuiteten i vården. Vi anser att en utvidgning med tillräckliga resurser samtidigt kan minska belastningen på välfärdsområdena och göra att studerande i mindre grad behöver övergå från en tjänsteleverantör till en annan. För de studerande skulle det här innebära att fler hälsoärenden kan skötas inom den bekanta studerandehälsovården där man är förtrogen med de studerandes livssituation.

Användarna hittade snabbt YTHSDigi

YTHSDigi-plattformen publicerades för användarna cirka en månad innan enkäten genomfördes. Ändå hade 38,7 % av respondenterna redan hunnit testa servicekanalen. Användarna gav i huvudsak applikationen en positiv bedömning.

- **Smidigt uträttande av ärenden:** 61 % av dem som använt YTHSDigi ansåg att det gick mycket smidigt att uträtta ärenden.
- **Effektivitet:** 56,2 % av dem som gav en bedömning upplevde att applikationen mycket effektivt svarade mot servicebehovet.

Möjligheten att smidigt uträtta ärenden elektroniskt kan sänka tröskeln för att söka hjälp även då det närmaste servicestället ligger långt borta. Det här är en viktig utvecklingsriktning särskilt ur YH-respondenternas synvinkel, eftersom svårigheter med den regionala tillgången hos dem lyfts fram som en orsak till att tjänsterna inte används.

De digitala tjänsterna eliminerar inte behovet av närservice, men de kan underlätta kontakten, servicehandledningen och vården på distans. FSF och SAMOK ser här en möjlighet att stärka SHVS tillgänglighet: det stöd som tillhandahålls inom hälso- och sjukvården som är specialiserad på studerande ska vara tillgängligt även för dem som studerar längre bort från serviceställena.

Orsaker till att tjänsterna inte används

I fråga om de orsaker som respondenter som inte använder SHVS tjänster uppgett kan ses förändringar jämfört med 2023. Svårigheter med den regionala tillgången och misstro i fråga

22.10.2026

4

om tillgången till tjänster nämns mer sällan än tidigare. Användningen av företagshälsovård betonas däremot något mer än tidigare.

De vanligaste orsakerna var:

1. Inget behov av tjänster: 41,7 % (år 2023: 44,9 %).
2. Använder vid behov företagshälsovårdstjänster: 28,8 % (25,8 %).
3. Svårigheter i den regionala tillgången till tjänster: 25,6 % (35,8 %).
4. Tror inte att man får service: 19,2 % (33,2 %).

Andelarna gäller respondenter som inte använder tjänsterna. Respondenterna kunde välja flera orsaker.

Osäkerheten kring möjligheterna att få hjälp verkar mer sällan än tidigare utgöra en tröskel för att uppsöka tjänster. Andelen personer som angett att de känner misstro i fråga om tillgången till tjänster har minskat med 14 procentenheter. Resultatet är positivt: de studerandes osäkerhet kring möjligheterna att få hjälp verkar klart mer sällan än tidigare utgöra en tröskel för att uppsöka SHVS tjänster. Det här kan delvis påverkas av att efterfrågan på tjänster har ökat bland studerande och att användningen av SHVS tjänster därmed har ökat.

Även svårigheterna med den regionala tillgången nämns betydligt mer sällan än tidigare: andelen har minskat med 10,2 procentenheter. Man måste ändå fortsätta utveckla tillgängligheten eftersom cirka var fjärde respondent som inte använder tjänsterna fortfarande uppger svårigheter med den regionala tillgången som en orsak till att tjänsterna inte används.

Skillnaderna mellan högskolesektorerna vittnar också om olika sätt att få vård. Hos YH-respondenterna betonas användningen av företagshälsovården och svårigheter med den regionala tillgången, medan den vanligaste orsaken för universitetsrespondenterna är att de inte har något behov av tjänster. Av de YH-respondenter som inte använde tjänsterna uppgav 36,6 % att de vid behov använder företagshälsovårdstjänster, medan motsvarande andel bland universitetsrespondenterna var 9,1 %. Användningen av andra hälso- och sjukvårdstjänster kan således förklara varför SHVS används i mindre grad bland YH-respondenterna. Det att tjänsterna inte används är alltså inte enbart en indikation på behovet av hälso- och sjukvårdstjänster, utan också på var de studerande får den hjälp de behöver.

SHVS nätverk av tjänster bedöms på olika sätt beroende på om tjänsterna har använts eller inte. Av alla som svarade på frågan gav 63 % en positiv bedömning av servicenätet. Bland dem som använde tjänster var motsvarande andel 69,3% och bland dem som inte använde tjänster 30,4 %.

22.10.2026

5

Vad de studerande skulle utveckla

I de öppna svaren, där man frågade om utvecklingen av tidsbokningsupplevelsen och bedömningen av vårdbehovet, lyftes fem teman fram:

1. Kundkommunikation och servicehandledning: Respondenterna önskade till exempel en uppskattning av väntetiden i chatten eller information om hur lång kön är, kvittering på att meddelanden har lästs samt möjlighet att ta kontakt även utanför chattiderna.
2. Resurser: Respondenterna önskade snabbare tillgång till tjänsterna, särskilt mentalvårdstjänsterna, och fler mottagningstider.
3. Tidsbokning: Respondenterna önskade mindre köer samt enklare tidsbokning och avbokning.
 - OBS! Svaren grundar sig på användning av den gamla plattformen för digital ärendehantering Self, som ersattes av YTHSDigi i maj 2026.
4. Systemet och blanketter: Respondenterna önskade mångsidigare alternativ till blanketterna för bedömning av vårdbehovet.
5. Bemötande: Respondenterna önskade att man lyssnar på kunden, bemöter kunden på ett mer individuellt sätt och tydligare går igenom de fortsatta vårdplanerna tillsammans.

Hälso- och sjukvårdsavgiften och valuta för pengarna

69,7 % av respondenterna förhöll sig positivt till frågan om huruvida de upplever att de får valuta för hälso- och sjukvårdsavgiften. Bland universitetsstuderande var andelen 75,6 % och bland YH-studerande 64,2 %.

Det observerades ingen betydande skillnad mellan könen. I fråga om språk urskilde sig de engelskspråkiga respondenterna, av vilka en större andel var helt av samma åsikt som påståendet.

YTHSDigi-plattformen var en betydande faktor i resultaten. Av dem som använt applikationen förhöll sig 81 % positivt till frågan om huruvida de fått valuta för avgiften. Motsvarande andel bland dem som inte använt applikationen var 75,4 %.

Resultaten visar att erfarenheten av valutan för hälso- och sjukvårdsavgiften har ett samband med användningen av tjänsterna. Ur FSF:s och SAMOK:s synvinkel betonar detta betydelsen av att tjänsterna är tillgängliga: de studerande ska ha möjlighet att få den hjälp de behöver.

Avgiftens storlek eller tillgången till tjänster

Över hälften av respondenterna anser att avgiftsbeloppet kan höjas om de får snabbare tillgång till SHVS tjänster. Alternativet var att sänka avgiften trots eventuella negativa konsekvenser för servicenivån.

22.10.2026

6

- Högskolesektorn: Universitetsstuderande var något mer positivt inställda jämfört med YH-studerande till en avgiftshöjning i utbyte mot mer tillgängliga tjänster.
- Användning av tjänster: Av dem som använt tjänsterna understöder 60,1 % en avgiftshöjning. De som använder tjänsterna är alltså mer beredda att betala för att tjänsterna finns snabbt tillgängliga.

Språk, minoriteter och säkerhet

SHVS servicelöfte i fråga om språk upplevs i regel uppfylls, men det finns skillnader i de svensk- och engelskspråkigas erfarenheter.

- Svenskspråkiga: 65,8 % av respondenterna upplevde att servicelöftet uppfyllts.
- Sexuella minoriteter och könsminoriteter samt neurodivergenta personer: 21,6 % av respondenterna tillhör en sexuell minoritet eller könsminoritet och 15,5 % är neurodivergenta. Bådas andel har ökat jämfört med föregående enkät.
- Säkerhet: Minoriteter upplever i regel att det är mycket säkert att utträta ärenden vid SHVS. Universitetsstuderande med en funktionsnedsättning eller rörelsehinder vittnade mest om otrygghet: 20 % upplevde att det kändes ganska eller mycket otryggt att utträta ärenden.

FSF:s och SAMOK:s slutsatser

Studerandena använder aktivt SHVS tjänster, men önskar att utbudet av tjänster utvidgas. Majoriteten av de studerande är beredda på en måttlig avgiftshöjning i utbyte mot en bättre servicenivå.

Utifrån resultaten kräver FSF och SAMOK:

1. Gynekolog- och hudläkartjänster samt avgiftsfria preventivmedel ska ingå i SHVS tjänsteutbud. Enligt enkäten var specialiserad sjukvård (53,6 %) och avgiftsfria preventivmedel (39,3 %) de tjänster som önskades mest.
2. Tillräcklig finansiering för att utvidga utbudet av tjänster.
3. Stärkande av hälso- och sjukvården specialiserad på studerande och smidig övergång till andra tjänster i samband med utexamineringen. Nästan hälften av respondenterna (49,6 %) är oroliga för tillgången till vård efter examen.

Materialet visar dessutom att de studerande önskar snabbare tillgång till tjänster, särskilt mentalvårdstjänster, samt bättre kundkommunikation och enklare tidsbokning.